

ÑAWINCHANAPAQ QILLQANAPAQPAS

Perú suyupa miski siminkuna waqaychana wasipim yachachinapaq tukuy rurasqa kachkan chaypim miski simi qillqantin utaq qawanantin lliw riqsichinapaq churasqa kachkan. Chaypim ñawinchaspa hinallataq qillqaspa, llamkanqaku yachapakuqkunawan kuska utaq karullamantas yachachispa, chaypim qispichinqaku yachakuqkunapa allin Willakuyninta, Runakunawan huntakuyninta hinallataq sumaq rurayninta kawsaynintapas.

Kay qillqa huntachinapim tarikun:

Sarhuamanta tabla riqsichiy “Limaman chayay” sutiyaq, Primitivo Evanampa qispichisqan.

Aswan allin qawanata ñawinchaspa hinaspa yachapakuqta allin yachaykunaman tinkuchinapaq, yachaykuna munasqanmanpas.

Limaman chayay sutiuyuqqa Sarhuamanta tablam Primitivo Evananpa qispichisqan (Sarhua, Ayacucho, 19944), chaypim qawarichin hatun llaqtapa chaqwasqanta kayqa wamaqlaraq hatun llaqtaman chayaqpa mancharikuywan qawasqanmi. Sarhuamanta tablaqa ayllukunapa kawsayninmanta willakuq llimpim hinaspam wasipa chakanman churanku. Sarhua runakuna hatun llaqtakunaman ripukuptinkum, rurasqanku tablakunam tukuy niraqman tikrakun . Sarhua runakuna ancha llakichisqam karqaku hinaptinmi kay llaki pachapi kawsayninkutapas llimpirqakutaq.

Primitivo Evanan, Victor Yucra, Julián Ramos Alfaro paykunam llaqtankupa kawsayninta willanku chay tablakuna llimpisqankupi. Pay ruraqmi Artes de Sarhua – ECAS nisqa llamkayta paqarichirqa. Paymi hatun riqsikuyta chaskirqa Suyunchikpi Hatun Yachaq Sumaq Ruraq nisqata, Ministerio Educacionmanta.

RURANAKUNA

Kay qillqapim churaniku qaway yachanapaq, hatun llaqtaman ripukuymanta yuyaymananapaq hinaspa Sarhua llaqtapi tablakunamanta yachay huñunapaqpas.

Ruranakunata akllay imayna huñupi llamkanaykimanhina:

Qawayta yachay:

- a. "Limamam chayamusqankuta" allinta qaway: ¿kay Sarhua llaqtapa tablanpi pikunataq qawanki, imatataq rurachkanku? ¿Imaynataq kaypi runakuna kachkanku, maymantataq hamunku, maymantaq richkanku? ¿Imaynataq kay runakunapa kasqan llaqta? Buskuna, pistakuna, hatun wasikuna, pirqakuna, imakunapas. Kaykunata qillqay pipas ñawinchaspa yuyaymananapaq.
- a. Qillqay kay tapukuykunapa kutichisqanwan: ¿Primitivo Evanan imayna llaqta runakunataq qawachiwanchik, kay llimpisqan imaynatataq musuq yachayta qusunki hatun llaqtamanta?

Hatun llaqtaman ripukuymanta hamutay:

- c. Rimachiy(ychik) Sarhua tablapa llimpisqa runakunata. Kawsayninmanta willakusqanta qillqay: ¿maymantataq hamun(nku) imaraykutaq?, ¿imatataq ninku, imatataq munanku musuq llaqtaman chayaraqamuspan(nku)?
- d. ¿Kunan yachasqaykiman maymantataq aylluyki hampurqa? Yuyay aylluykikunapa kawsayninta (riqsinakusqaykipatapas), hampukuqkunapata ¿Haykapi imaynanpitaq hampukurqku? ¿Mayniqmantataq hatun llaqtapi chayamurqaku? ¿Chayamuspanku imaynataq karqaku?, ¿Imaynataq chaskisqa karqaku? Qampa kawsayniyki niraq willakuyta qillqay, munaspaqa huk dibujuyuwawan kuskanchay.
- e. Huñunakuspa qampa kasqaykipi wamaqllaraq chayamuqkunapaq huk yachachikuyta qillqay. Chay qillqapi allinkunata, mana allinkunatapas qawarikunankupaq.

Sarhuamanta tabla imayna rurasqamanta yachay huñuy:

- f. Yachayta huñuy: Sarhua llaqtapi sumaq tabla rurasqamanta yachaykunata huñuy. ¿Imaynatataq ruranku? ¿Imakunawantataq ruranku? ¿Maypitaq usunkumanhina ruranku, imaraykutaq ruranku? ¿Imakunamantataq willanku? Chay willakuykuna huñusqawan, hatun willakuyta ruray.

g. Huk tablapi dibujay utaq chuya takyaq imapipas chaypi churay riqsisqaykipi runakunata (yachaywasiman rispa suyana, tantaman rina ñan, uywakunapa kasqan, tukuyta). Chaynallataq llaqtaykipi allín imakuna kasqantapas dibujay. Sarhua tablapihina, sutinta churaykuy hinaspa imamanta kasqanta willay.

Fotota hurquy uyarinata hapichiy rurasqaykikunamanta hinaspa yachachiqniykiman apachiy. Llamkasqaykikunata qullqanapi churakuy.

Kaykunata utaq huk ruraykunatapas riqsichisqaykupim tarinki *Peru suyupa miski siminkunamanta Hanaq sinchi nisqapi: Yachaywasikunapaq ñawinchananku ñankunapipas.*

www.casadelaliteratura.gob.pe/itinerarios-lectura-la-escuela-version-digital/

Chaynallataq, Facebook rapiykupi tapukunaykichikpaq minkaykiku Miski Siminchikkuna Wasipa yachachikuynin kasqanpipas chaypim tarinki imakunatapas ñawinchay yachanapaq:

www.facebook.com/groups/227589464511520/?source_id=138365716223002